ANUL III, Nr. 80 — 4 PAGINI — 5 LEI — JOI 9 SEPTEMBRIE 1942

TRANSNISTRIA

GAZETĂ PENTRU LUMINAREA POPORULUI

Direcția, Redacția și Administrația: București I. — Strada Sărindar Nr. 5-7-9. Tel. 3.84.30

APARE JOIA

Abonamente pe timp de un an:
Autorități și Instituții . . . 1000 lei
De sprijin . . . . 500 lei

TREI ANI

Iată, s'au împlinit Luni 6 Septembrie trei ani de când Țara a intrat în făgașul de înoire, în zodia de zidire nouă sub soarele biruinței; trei ani de muncă rodnică, de înălțare și isbândă.

6 Septembrie 1940 — 6 Septembrie 1943... Câtă distanță dela unul până la altul! Numai trei ani i-a trebuit unui mare Conducător, ca să ridice un neam de pe marginea prăpastiei, să-i redea onoarea și încrederea în viitor, să înalțe Țara pe culmile mândriei, să readucă la sânul Patriei provinciile din Miază Noapte și din Răsărit și să ne deschidă perspectivele biruinței totale a drepturilor românești.

Neamul românesc a trăit în acești trei ani una din cele mai glorioase epoci din istoria lui. Trei ani, cât trei veacuri. I-am trăit cu toții, clipă cu clipă, zidindu-ne în ei înșiși credința și voința noastră, pentrucă din această sfântă jertfă să se ridice o măreață zidire de veac nou: răsplata sbuciumului și încordării celor de azi și mândria celor de mâine.

Ziua de 6 Septembrie a încrestat o mare răscruce în viața Neamului. Începând dela această dată, Mareșalul Ion Antonescu a îndrumat poporul nostru pe calea biruinței militare și a întăririi și progresului vieții obștești din interior. Răsunetul zilelor pe care le-am trăit de atunci și până azi se va prelungi peste veacuri, mărturisind generațiilor viitoare despre vrednicia, înțelepciunea și vitejia aceluia, care închinându-și întreaga ființă binelui obștesc, a isbutit să dea istoriei românești încă o minune, demnă de strălucitele vremuri voevodale.

Dar Mareșalul Antonescu nu a fost ursit numai pentru ceeace a înfăptuit în acești trei ani de supremă încordare. Simțul nostru românesc prinde ușor înțelesul vremilor ce vor veni, vremuri menite să-și găsească împlinirea tot prin fapta și înțelepciunea Mareșalului Desrobitor. Căci nimic din tot ce s'a înfăptuit în guvernarea Mareșalului Ion Antonescu n'a nesocotit marile țeluri ale Patriei, pe cari nimeni și nimic în lume nu le poate înăbuși sau schimba.

De aceea, încrestând cu fireasca și adânca bucurie, împlinirea a trei ani de când Mareșalul Antonescu a luat conducerea Țării și a destinului românesc, pășim în anul cel de-al patrulea cu aceeași deplină credință în viitor, cu aceeași unire neclintită în jurul Conducătorului și cu acelaș devotament de-a împlini poruncile sale.

Neamul românesc își exprimă cu acest prilej adânca lui recunoștință față de marile și istoricele înfăptuiri pe care Mareșalul Conducător le-a dat Patriei. Poporul și-a arătat dragostea față de Conducător prin fapte. Și faptele mărturisesc că poporul a înțeles misiunea sfântă a Mareșalului. Aceeași dragoste și înțelegere din partea Neamului stau pe viitor la picioarele Conducătorului, ca un semn că Mareșalul Antonescu e deținătorul voinței, credinței și năzuinței poporului român.

S'au împlinit trei ani decând pe tronul Țării s'a urcat Majestatea Sa Regele Mihai I și de când conducerea Statului a trecut în mâinile Domnului Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului.

Schimbarea aceasta a însemnat pentru Țară începutul unei noui ere în care munca, buna rânduială și dreptatea s'au făcut cu chibzuință spre folosul tuturor.

La suirea Majestății Sale Regelui Mihai pe Tron, Țara era lovită din toate părțile și bucăți din trupul ei fuseseră smulse și cotropite de dușmani. Nici un an nu trecuse și neamul întreg a pornit la aprigа luptă pentru desrobirea românilor, cari căzuseră sub jugul Sovietelor și a fraților cari, risipiți pe pământul Transnistriei, îndurau de prea mulți ani cârmuirea neomenoasă a străinilor.

Dumnezeu, care e totdeauna în sprijinul celor ce umblă cu dreptatea, ne-a ajutat și de data aceasta. Hoardele bolșevice au fost izgonite de pe pământurile Basarabiei, Bucovinei și Transnistriei.

Pentru Transnistria, eliberarea adusă de armatele române a însemnat libertate. Oamenii au ajuns din nou stăpâni pe avutul și pe agonisita lor. Acum, toți locuitorii din această parte a Țării cunosc binefacerile administrației românești.

Venirea la cârma Țării a Majestății Sale Regelui Mihai și a Domnului Mareșal Antonescu a însemnat și pentru Transnistria ca și pentru restul Țării, o eră nouă. O eră de muncă, bună rânduială și dreptate pentru toți.

T. Crivăț

M. S. REGELE MIHAI I

M. S. REGINA MAMĂ ELENA

MAREȘALUL CONDUCĂTOR

3 ANI DE LUPTĂ GREA ȘI MUNCĂ TRUDNICĂ

Proclamația Conducătorului Statului

Cu prilejul împlinirii a trei ani de cârmuire, Domnul Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, a dat următoarea proclamație către țară:

ROMANI!

Se împlinesc azi trei ani de luptă grea și de muncă trudnică în serviciul Țării și al Istoriei.

Am găsit Statul cu granițele prăvălite, cu demnitatea lovită, într'o gravă desorganizare.

Am trecut prin frământări grele și am purtat o luptă dreaptă de desrobire a pământurilor strămoșești.

Am făcut tot ce omenește era posibil, în ceasuri grele și aspre.

Activitatea guvernului, din acești trei ani de sbucium și împlinire va fi înfățișată țării prin dări de seamă care vor arăta ce am înfăptuit pentru Agricultură, pentru Comerț și Industrie; pentru Armată, pentru Invățământ, pentru Biserică și pentru Justiție; pentru Spitale, pentru Muncitori și pentru Asistența Socială; pentru Drumuri, Lucrări Publice și Comunicații; pentru Propaganda Națională și cunoașterea Țării în străinătate; pentru Invalizi, Orfani, Văduve și Refugiați; pentru Funcționari și Pensionari.

Las faptelor ce vor fi înfățișate Țării să vorbească tuturor celor care vor să judece nepărtinitor strădania noastră.

Buna starea ordinei economice, deplina noastră ordine de muncă și unitatea sufletului românesc în fața primejdiei stau temelie celui de al patrulea an care începe azi.

Cu credința în Dumnezeul strămoșilor noștri, să înfruntăm uniți încercările ce vor mai veni și să ne continuăm lupta pentru dreptatea noastră și munca pentru drepturile noastre, fără nici o șovăire.

6 Septembrie 1943

MAREȘAL ANTONESCU

SPORIREA INDEMNIZAȚIEI DE SCUMPETE ȘI A AJUTOARELOR FUNCȚIONARILOR PUBLICI ȘI INSTITUIREA INDEMNITĂȚEI DE SCUMPETE PENTRU PENSIONARI

Sporul de 30 la sută asupra remunerării funcționarilor

Guvernul și-a respectat cuvântul dat Țării și slujitorilor ei, hotărând sporirea remunerațiilor funcționarilor publici, care a fost anunțată în luna August de Consiliul de miniștri.

Cu începere dela 1 Septembrie 1943, salariații publici vor primi o nouă indemnitate de scumpete lunară de 30 la sută aplicată la salariul brut bugetar adunat cu indemnitatea de scumpete acordată prin jurnalul Consiliului de Miniștri Nr. 1129 din 8 Noembrie 1942.

Acest spor se aplică tuturor salariaților prevăzuți în tabelele de salarizare anexate Codului Funcționarilor Publici, inclusiv personalului temporar.

Instituțiile publice care salarizează personalul lor în conformitate cu dispozițiunile unor statute speciale vor putea acorda deasemenea indemnități de scumpete cu aprobarea prealabilă a Ministerului Finanțelor.

SPORIREA ALOCAȚIILOR DE FAMILIE

Cu începere dela 1 Septembrie 1943, alocațiunile lunare actuale de copii se sporesc cu 50 la sută cu titlul de indemnitate de scumpete.

Indemnitatea de scumpete de 50 la sută la alocațiunile de copii se acordă tuturor salariaților publici care primesc noul spor de scumpete hotărât de Consiliul de miniștri.

D. PROF. MIHAI ANTONESCU

Ministerul Finanțelor, pe cale de instrucțiuni, va preciza aplicarea acestor măsuri, noua indemnitate de scumpete actuală și figurând în statele de salarii la un singur post.

INFIINȚAREA INDEMNITĂȚII DE SCUMPETE PENTRU PENSIONARII PUBLICI

Consiliul de miniștri a hotărât ca să institue cu începere dela 1 Octombrie 1943 o îndemnitate de scumpete lunară pe lângă pensiunile publice de serviciu plătite de Casa Generală de Pensiuni a Statului.

Pensionarii care, în urma aplicării dispozițiunilor art. 139 din legea pensiilor, continuă să primească cu titlul de indemnitate de scumpete diferența dintre pensiunea brută, inclusiv sporirea avută la data de 11 Iulie 1943 și pensia recalculată, au dreptul nu mai la completarea acestei indemnități cuvenite conform noullor dispozițiuni.

Jurnalul Consiliului de Miniștri și Circulara Ministerului de

(Continuare în pag. 2-a)

D. Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, însoțit de d. prim-ministru prof. Mihai Antonescu, părăsind biserica Sf. Spiridon din Capitală, după participarea la serviciul funebru pentru Regele Boris III al Bulgariei

FERME, OAMENI ȘI MUNCĂ IN TRANSNISTRIA

Pământul mănos dintre Nistru și Bug făcea încă din vremea regimului țarist obiectul unor atenții și griji speciale, în ceeace privește posibilitățile de cultură rațională și de exploatare agricolă.

Bolșevicii — cu deosebire după 1930 — au intensificat aceste preocupări, au concentrat ingineri agronomi cari au dus mai departe prin creiarea de ferme model studiul și investigațiile științifice în domeniul agriculturii.

In retragerea din 1941, rușii au aplicat și aici metodele de distrugere complectă și pe întinderile transnistriene n'au mai rămas decât ruini fumegânde, pârjol și prăpăd.

Opera de refacere trebuia imediat începută, mâna de lucru găsită, inginerii agronomi rânduiți la posturile lor.

Cu un entuziasm și o energie care nu s'a desmințit un moment — s'a pus în mișcare această românească provincie și sub înțeleapta guvernare a d-lui prof G. *Alexianu*, temeiuri de viață nouă s'au înfiripat în aceste părți.

Tineri agronomi români, specialiști, au fost așezați în locuri de răspundere, lor li s'a încredințat misiunea de a preface ruinele fumegânde în colțuri de liniște propice studiului, laboratoare de cercetări agricole, sere și pepiniere.

Inginerii români s'au dovedit la înălțimea așteptărilor. Și aici e locul să amintim că Facultățile noastre de agricultură în deosebi de la București au pregătit serii de strălucite elemente majoritatea cu studii de perfecționare în Germania și Franța, care și-au valorificat și în țară prin creiarea a numeroase ferme model, înzestrate pe măsura celor din occident — cunoștințele lor de specialitate.

In Transnistria s'au remarcat prin elanul, simțul de inițiativă și de organizare. Doi ani de muncă disciplinată au fost deajuns să schimbe fața acestei provincii; fermele distruse au fost refăcute, laboratoarele reorganizate, munca științifică începută și continuată în toate secțiile de specialitate.

Astfel că în cuvântarea rostită de Mareșalul I. Antonescu în vara aceasta cu prilejul semnării decretului de împroprietărire pentru locuitorii transnistrieni, Conducătorul Statului român putea să afirme cu mândrie:

„In acest scurt popas am cercetat aproape întreg ținutul transnistrian. Am constatat că datorită muncii d-voastre, el s'a prefăcut din ruină într'o grădină și este de așteptat ca prin purtarea noastră față de băștinași să o transformăm într'o nouă „veselă grădină".

Iar în comunicatul dat cu prilejul inspecției și vizitelor făcute de Mareșal între 5—16 Iunie 1943 în Crimeia, la Marea de Azov, în Transnistria și Basarabia erau citate ca model și pildă pentru rânduiala și înfăptuirile lor unele ferme viticole și horticole conduse de agronomi români, de asemeni centrul de culturi forțate și Institutul „Lisenco" pentru *„temeinicia pregătirii elementelor românești în domeniul agrar și marea lor râvnă înfăptuitoare"*.

De curând, printr'un comunicat, Guvernământul Transnistriei exprimă mulțumiri pentru frumoasele realizări constatate la fața locului și pentru buna gospodărie și administrare a fermelor: *„Mareșal Antonescu"* și *„Regele Mihai"* din raionul Obodovca, județul Balta, — inginerilor agronomi, conducători ai acestor ferme, precum și administratorilor, uniți în acelaș gând de propășire și de bună chivernisire a bunurilor ce li s'au încredințat.

Iar la aceste realizări ca și la tot ce s'a înfăptuit în Transnistria în acești doi ani, nu s'ar fi ajuns fără înțelegerea populației băștinașe, fără dragostea ei de muncă în ritmul și atmosfera introdusă de stăpânirea românească.

De fapt ei n'au făcut decât să răspundă cu căldură și însuflețire purtării organelor noastre de conducere și administrare, atitudine, care după expresia Mareșalului, va duce la transformarea acestei provincii într'o nouă *„veselă grădină"*.

In deosebi inginerii agronomi și subalterni de toate categoriile, cari prin contactul lor zilnic cu cercuri populare din cele mai largi, se dovedesc a fi întreținătorii acestui suflu nou de viață, pe care stăpânirea românească l'a adus în Transnistria, înviorând stările de lucruri de aici, și chemând pe localnici la un trai omenesc.

Firește că războiul împiedică mult din ceeace s'ar putea înfăptui și urmele lui nu pot fi tămăduite cu ușurința cu care toți am dori-o; totuși moldovenii din Transnistria ne-au arătat dela început o dragoste de frate; și pe temeiul acestei calde încrederi, opera de refacere a instituțiilor distruse, a fermelor în ruine s'a putut începe și spori cu tot elanul de care-am fost în stare.

Inginerii agronomi vor făuri — și aceasta e menirea lor — acea „veselă grădină", dorită de Mareșal — pe lângă grădinile din suflet și inimi — opera celor lalți ingineri spirituali, preoții și învățătorii.

Ion Diaconu

CREDINŢĂ ŞI NEAM

TÂLCUL EVANGHELIEI

+++++++++++++++++++++++++++++

DUMINICA INAINTEA INĂLŢĂRII SF. CRUCI

„Şi precum Moisi a înălţat şarpele în pustie, aşa se cade a se înălţa Fiul Omului, Ca tot ce ce crede într'însul să nu piară ci să aibă viaţă veşnică".
(IOAN III, 14-15).

Şi iată cum ne spune Scriptura sfântă că a înălţat Moisi şarpele în pustie:

„Şi mergând — în pustie — poporul la Moisi a zis: am păcătuit că am grăit rău împotriva Domnului, roagă-te dar către Domnul ca să ne isbăvească de şerpi; şi s'a rugat Moisi către Domnul pentru popor. Şi au zis Domnul către Moisi: fă ţie şarpe de aramă şi-l pune într'un lemn şi va fi că de va muşca şarpele pe om, tot cel muşcat să privească spre el şi va trăi.

Şi a făcut Moisi şarpe de aramă şi l'a pus pe el semn şi când muşca şarpele pe om, se uita — omul — la şarpele cel de aramă şi trăia".

Şi după patrusprezece veacuri de la Moisi s'a ridicat pe o înălţime din marginea Ierusalimului, — pe Golgota — un alt lemn şi s'a ridicat pe el nu un şarpe, care era chipul înţelepciunii, ci a fost pus pe el Hristos înţelepciunea însăşi. Şi dacă în pustie oricine era muşcat de şarpe şi se uita la şarpele cel de aramă înălţat pe lemn şi trăia, tot aşa oricine este muşcat de şarpele păcatului şi priveşte cu inima smerită şi suflet credincios la Crucea de pe Golgota şi la Cel răstignit pe ea se mântueşte. Cu ce înfricoşată rânduială se împlinesc proieţiile.

. . . .

Iar după trei sute de ani de prigoniri împotriva creştinilor celor dintâi, vreme în care a înghiţit pământul crucea de pe Golgota şi atâtea trupuri sfinte câte stele răsar pe cer, n'a mai răbdat Dumnezeu ca Crucea Fiului Său să stea în pământ ci a strălucit pe cer Sfântului Constantin care ducea răsboi păgânilor. Şi Sfânta Elena a răscolit pământul Golgotei şi a găsit şi crucea de lemn pe care o ascunsese pământul de necinstea Jidovilor şi păgânilor. Iar când s'a aflat vestea aceasta acum mai bine de 16 veacuri s'a strâns norod mult la Ierusalim. Patriarhul Macarie al Ierusalimului a ridicat Crucea Domnului ca s'o vază toţi şi să îndestuleze sfintele doriri ale creştinilor. De atunci s'a rânduit pentru creştini sărbătoarea „Inălţarea Sfintei Cruci".

Istoria lumii se împarte în două: cea din naintea lui Hristos şi cea de după Hristos; iar crucea este hotarul despărţitor între cele două lumi.

Chiar după venirea în lume a Domnului, lumea s'a împărţit în două: între cinstitorii crucii şi între vrăşmaşii crucii. Şi cei ce au gustat din pomul vieţii — care este crucea lui Hristos — s'au urcat pe scara desăvârşirii în fruntea popoarelor lumii. Şi veacuri dearândul ostaşii crucii numiţi cruciaţi au dus răsboi pentru biruinţa crucii.

Dar între toate popoarele, nici unuia nu i-a fost dat ca toată soarta lui să fie în slujba crucii ca poporului nostru românesc. Căci dacă necredincioşii năvăleau cu semiluna pe steag, alegea Dumnezeu pentru înfruntarea lor, — ca oarecând pe David împotriva lui Goliat şi pe Nestor împotriva lui Lie — pe poporul nostru şi steagurile cu cruce ale lui Ştefan şi ale lui Mihai spulberau ca pleava turmele necreştine. Dară când duhul de amiazăzi şi-a încetat năvălirile lui, iată că duhul cel de la miază noapte îşi într'armează hoardele şi cu tot întunericul din suflet bat răsboi creştinătăţii. Duhului satanei care abureşte cerul creştinătăţii cu suflarea lui otrăvită, neamul nostru îi pune înainte Crucea lui Cristos şi cu seninătate de îngeri şi de cruciaţi ridicăm steagurile şi cântăm în toate Bisericile drept măritoare:

„Doamne, armă asupra diavolului Crucea Ta ai dat-o nouă. Că se îngrozeşte şi se cutremură, nesuferind a căuta spre puterea ei".

Econ. Gh. Comana

VIZITA DOMNULUI PROF. GH. ALEXIANU, GUVERNATORUL TRANSNISTRIEI LA OCEACOV

Ziua de 16 August a. c. a căpătat o deosebită însemnătate, pentru oraşul Oceacov, fortăreaţa din punctul cel mai de răsărit al ţării, prin vizita de inspecţie a d-lui Gheorghe Alexianu, Guvernatorul Transnistriei. Străzile oraşului strălucesc de curăţenie, iar căsuţele mici albe, străjuite de verdeaţă şi flori, ne amintesc târguşoarele din Câmpia Ardealului.

Guvernatorul vizitează prefectura, interesându-se îndeaproape de lucrările executate şi în curs de execuţie.

La Serviciul Agricol judeţean, expoziţia permanentă a judeţului atrage îndeosebi atenţia oaspeţilor. Intr'adevăr este şi bine aranjată având o mulţime de piese documentare în deosebi din domeniul agricol, care este şi nota caracteristică a judeţului. Este frumoasă această expoziţie şi acum sunteţi convinşi şi Dvs. de importanţa ei adaugă d. Guvernator, adresându-se organizatorilor. Pe drumul din parcul străjuit de troiţa ce indică locul vechei catedrale dărâmate de comunişti, oaspeţii se îndreaptă spre Magazinul General al Raionului Oceacov.

Se vizitează apoi magaziile pentru depozitarea cerealelor, şi pescăria. La portul militar o şalupă aşteaptă sub presiune. Cu ea se inspectează portul militar apoi cel civil.

Călătoria cu şalupa pe Berezany timp de 2 ore a trecut prea repede. In această zi însă sunt multe de văzut. D. Guvernator nu ştie ce-i oboseala. Cu maşinile se merge la „Ferma Mareşal Ion Antonescu" unde se inspectează amănunţit crescătoriile de oi, vite cornute şi porci.

Prin praful stârnit de vântul stepei Oceacovului, oaspeţii se îndreaptă spre răsărit, la „Ferma Bugului". D. Guvernator mulţumeşte d-lui Prefect al judeţului şi funcţionarilor pentru conştiinciozitatea şi munca depusă pentru ridicarea judeţului Oceacov apoi se îndreaptă spre Trihati-Grigoreşti, punct terminus al inspecţiilor din această zi, mereu trează în inimele celor din Oceacov.

Inaugurarea cazinoului funcţionarilor prefecturii judeţului Dubăsari

In cadrul operelor de reconstrucţie naţională începute şi realizate de către d. colonel Alexandru Batcu, Prefectul jud. Dubăsari, a avut loc Duminică 15 August a. c. inaugurarea festivă şi sfinţirea Cazinoului funcţionarilor.

La festivitate a luat parte d. şi d-na colonel Prefect Batcu A., pretorii raioanelor, şefii de servicii, toţi funcţionarii Prefecturii; iar dintre oaspeţi remarcăm pe d-nii inspector general şcolar Geo Popescu, inspector general Schnell, din Guvernământ, d. lt. col. P. Dumitrescu, Comandantul Legiunii de jandarmi, lt. col. Niculescu, c-dantul Garnizoanei, consilier German Hans Rein, Corpul profesorilor dela cursurile de Indrumare a învăţătorilor.

D. Prof. GH. ALEXIANU

Sfinţirea s'a oficiat de un sobor de preoţi în frunte cu I. P. S. preot D. Cristescu, Directorul Seminarului Teologic, preot dr. Victor Rădulescu şi Subprotoereu Gh. Fântână.

D. col. Prefect Alexandru Batcu, luând cuvântul, a arătat misiunea noastră aci în dreapta Nistrului de luminători spirituali, cari purtăm aci flacăra culturii şi a dreptăţii româneşti pentru deşteptarea conştiinţei naţionale a acestor moldoveni, fii regăsiţi ai Patriei noastre care au suferit toate grozăviile barbarilor asiatici ai tiraniei bolşevice.

Cazinoul va avea un statut în care se vor fixa în amănunte toate înfăptuirile ce dorim a se realiza prin acest început de viaţă naţională.

A vorbit apoi d. col. Dumitrescu arătând că numai prin o bună înţelegere şi dragoste de Patrie se pot înfăptui acţiuni de reconstrucţie culturală pe aceste ruini provocate de bolşevici.

Botezul moldovenilor veniţi din Caucaz

In după amiaza zilei de 15 August, a avut loc în comuna Dorofoaia botezul a 18 copii şi 17 cununii religioase ale moldovenilor veniţi din Caucaz. Oficierea acestor înălţătoare acte de spiritualitate religioasă şi creştinească s'a făcut în prezenţa d-lui col. Prefect Batcu Alexandru asistat de autorităţile din judeţ.

La această solemnitate au participat o mulţime de oameni, veniţi să asiste la acest act solemn de revenire în sânul Bisericii a acestor moldoveni care au fost lipsiţi atâta timp de Cuvântul lui D-zeu şi nu s'au putut bucura de harurile divine ale sfintelor Taine.

Prezenţa şi fapta creştinească a d-lui col. Prefect au constituit pentru popor un act de înaltă consideraţiune şi înţelegere a vieţii noastre religioase, fiind un exemplu real că poporul român în frunte cu conducătorii săi, înţelege să cinstească biserica cu o adevărată dragoste creştinească.

Insufleţiţi de aceste acte atât de însemnate în viaţa lor, moldovenii aceştia din Caucaz şi-au exprimat toată recunoştinţa şi supunerea pentru Patria Noastră, ai cărei bravi eroi i-au scos din iadul bolşevic.

In numele lor s'a expediat o telegramă Domnului Mareşal şi d-lui Guvernator al Transnistriei având următorul conţinut:

DOMNULUI MAREŞAL
ION ANTONESCU
CONDUCATORUL STATULUI
ROMAN-BUCUREŞTI

Cei şase sute de moldoveni din Caucaz, colonizaţi în judeţul Dubăsari-Transnistria, cu ocazia celor 17 cununii şi 18 botezuri săvârşite în ziua Sf. Mării, îşi îndreaptă prin mine, gândul lor de înaltă recunoştinţă şi totală supunere către Domnia Voastră. Desrobitorul lor de sub jugul tiraniei bolşevice şi roagă pe Bunul D-zeu să Vă dea multă sănătate şi ajutor pentru realizarea idealului nostru naţional.

Semnat: Prefectul jud. Dubăsari
Colonel Alexandru Batcu.

DOMNULUI GUVERNATOR
AL TRANSNISTRIEI
PROF. GH. ALEXIANU-ODESA

Cei şase sute de moldoveni din Caucaz, colonizaţi în jud. Dubăsari cu ocazia celor 17 cununii şi 18 botezuri, săvârşite în ziua de Sf. Maria îşi exprimă prin mine sentimentele lor de supunere şi adâncă recunoştinţă pentru grija şi sprijinul ce le purtaţi şi roagă pe Bunul D-zeu să vă dea multă sănătate în desăvârşirea înaltei misiuni ce vă este încredinţată în marea operă de reconstrucţie naţională între Bug şi Nistru.

Semnat: Prefectul jud. Dubăsari
Colonel *Alexandru Batcu.*

Industria de produse alimentare în Transnistria

Fabrica de mezeluri „Berlin" Schmid, Bucurescu et Comp. din Odesa

Una din preocupările cele mai importante ale Guvernământului Transnistriei, a fost asigurarea aprovizionării cu produse alimentare.

In acest scop au luat fiinţă fabricele de conserve, de produse alimentare de tot felul, printre care şi fabrici de mezeluri.

Una dintre acestea este şi fabrica „Berlin" din str. Malorusia nr. 75 ai cărei proprietari sunt Schmid, Bucurescu & Comp.

Este de menţionat, mai întâi, faptul că d. prof. Gh. Alexianu, guvernatorul Transnistriei, pe lângă că a dat libertăţi populaţiei băştinaşe de a face comerţ şi chiar de a înfiinţa industrii de tot felul în limita necesităţilor de aprovizionare şi a populaţiei, a dat o deosebită atenţiune şi tot concursul negustorilor cari au venit în Transnistria, să întreprindă tot felul de ramuri de comerţ, şi fabrici, cum este aceea de care pomenim mai sus, printre ai cărei proprietari se numără şi un român bucureştean.

Această fabrică, înzestrată cu utilajul cel mai modern, a funcţionat dela început şi continuă să funcţioneze în cele mai bune condiţiuni, având o importanţă capacitate de producţie, întrebuinţând un număr de 80 de lucrători.

Chiar în teritoriul fabricei funcţionează controlul sanitar, cu un medic care examinează permanent materia primă adusă dela abatorul din Odessa, ceeace asigură higiena fabricaţiei produselor acestor fabrici.

Această fabrică furnizează cu produsele salo de mezeluri şi cărnuri, conserve, în cele mai bune condiţiuni, armatelor române şi germane, precum şi populaţiei prin sucursala sa de detaliu din str. Deribas nr. 16.

Nu este de prisos să menţionăm că la conducerea fabricaţiilor acestei întreprinderi este un localnic, de origină germană, specialist, d. Siler care asigură prin capacitatea sa, calitatea produselor.

Conducătorii acestei fabrici Schmid, Bucurescu & Compania acordă o deosebită atenţiune fabricaţiunei produselor cu care este aprovizionată armata şi cu preţuri care corespund necesităţilor de înţelegere a vremurilor prin care trecem, nu numai pentru armată ci şi pentru populaţie, ceeace constitue prestigiul industriaşilor transnistrieni în general.

Darul cetăţenilor Odesei făcut d-nei Alexandrina Gr. Cantacuzino

Intelectualii ruşi dela Odessa prin rectorul şi subrectorul Cesornicov şi Setle au remis într'o şedinţă în grădina botanică ce aparţine Universităţii, d-nei Alexandrina Gr. Cantacuzino icoane vechi de o rară frumuseţe, reprezentând pe „Maica Domnului" şi „Isus Hristos", în semn de recunoştinţă a cetăţenilor din Odessa pentru sprijinul ce l-a dat în ceasurile cele mai grele, organizând asistenţa lor după venirea românilor şi înfiinţând marele liceu de fete din Odessa, restaurând bisericile dela Rebniţa Cherson, dând odăjdii la atâtea biserici din Transnistria.

Sporirea indemnizaţiei de scumpete şi ajutoarelor funcţionarilor publici şi instituirea indemnizaţiei de scumpete pentu pensionari

(Urmare din pag. 1-a)

Finanţe vor preciza condiţiile şi procedura pentru calcularea şi atribuirea acestei indemnităţi de scumpete pentru toate categoriile.

SPORIREA PENTRU SALARIAŢII PARTICULARI

Concomitent cu aceasta, Guvernul prin ministerul economiei naţionale, a aprobat ca salariile plătite în luna Decembrie 1939 funcţionarilor particulari din întreprinderile comerciale şi industriile să poată fi majorate de cel mult trei ori şi jumătate de către întreprinderile respective, fără să mai fie necesară aprobarea Comisariatului general al preţurilor

D. prof. Mihai Antonescu cu prilejul discuţiunilor din consiliul de miniştri care a hotărît sporirea indemnităţii de scumpete a funcţionarilor publici, a spus:

„Este o datorie să dăm funcţionarilor Statului, dela Primul Preşedinte al Inaltei Curţi de Casaţie şi până la învăţătorul de sat, dovada recunoştinţei noastre, pentrucă numai datorită trudei lor credincioase am putut străbate ceasurile aspre pe care le trăim.

„Un Stat nu se poate rezema decât pe încrederea şi munca funcţionarilor săi.

„Pentru aceasta trebue ca Statul să asigure funcţionarilor condiţiuni de viaţă drepte şi demne.

„Guvernul şi-a respectat făgăduiala.

„Cel de-al patrulea an de domnie al Majestăţii Sale Regelui Mihai I începe astfel cu mărturia de recunoştinţă pe care Guvernul Ţării o aduce slujitorilor ei".

TRANSNISTRIA IN LUMINA CĂRŢII

N. P. Smochină şi Diomid Strungaru: „CARTEA MOLDOVANULUI". Biblioteca revistei „Moldova Nouă", anul 1943 Nr. 1.

Iată o carte de zidire sufletească deosebit de valoroasă, plină de cunoştinţe şi învăţăminte preţioase, şi bine alcătuită din toate punctele de vedere.

Este inaugurată şi onorată prin slova de piatră a Conducătorului Statului ,care aminteşte de lupta noastră pentru dreptatea şi libertatea transnistrienilor, prin rândurile înaripate ale Vice Preşedintelui Consiliului de Miniştri, despre măreţia istorică şi sufletească a bătrânei Moldove, şi prin înţeleapta „predoslovie" a Patriarhului României, care vorbeşte despre nevoile sufleteşti ale fraţilor transnistrieni şi despre rostul deosebit de însemnat al acestei lucrări, binecuvântând româneasca trudă a alcătuitorilor ei.

In „Cuvânt către fraţi", d. N. P. Smochină, vajnicul luptător pentru desrobirea Transnistrienilor, după ce aminteşte de sbuciumul şi suferinţele lor sub robia străină, arată scopul lucrării, care este acela de *luminare şi zidire sufletească*, atât în latura naţională cât şi în cea creştină, pentru deplina deşteptare „din somnul cel de moarte" a fraţilor de peste Nistru şi pentru unirea pe vecie a lor cu Ţara liberă.

După îndemnul d-lui Diomid Strungaru către Transnistrieni, de a vorbi, scrie şi citi româneşte, „*Partea introductivă*" mai cuprinde lămuriri şi sfaturi în legătură cu calendarul, cu Sărbătorile de peste an şi cu posturile şi orânduelile creştine, înfăţişându-se cititorului şi un buchet de rugăciuni, unele de toate zilele, altele la câteva sărbători mari.

Cuprinsul propriu zis al cărţii se deschide prin capitolul intitulat „*Ţara. Poporul*", unde găsim, pe de o parte, un ales mănunchiu de articole, studii sau frânturi de lucrări, ale celor mai mari poeţi, scriitori şi învăţaţi români, în care se scot la iveală sau se înfăţişează în culori poetice izvoarele nesecate de bogăţie şi frumuseţile neîntrecute ale ţării noastre, iar pe de altă parte se tălmăceşte sbuciumata istorie a Neamului românesc, arătându-se în acelaş timp şi minunatele însuşiri sufleteşti cu care el a fost înzestrat de Dumnezeu.

Capitolul următor este închinat „*Pământului şi sufletului transnistrian*".

Aici îşi deapănă gândul, în bucăţi cu caracter istoric, geografic, literar sau poetic, bărbaţi din cuprinsul României sau de dincolo de Nistru, cari au studiat sau au cântat în lucrările lor trecutul Românilor Transnistrieni; suferinţele îndurate de ei sub regimurile de teroare ale Rusiei; statornicia admirabilă în păstrarea limbii şi zestrei sufleteşti străvechi; şi luptele şi jertfele lor pentru alipirea la Patria comună românească.

„*Războiul Sfânt*" este o altă parte a lucrării, care merită să atragă luarea aminte a cititorului. Se arată aici, de condee cu autoritate, primejdia ameninţării din Răsărit, îndreptăţirea de netăgăduit a acestui războí pentru noi Românii şi desfăşurarea luptelor, dela Prut şi Nistru, până în Crimeea şi Caucaz, preamărindu-se, în alese bucăţi poetice, vitejia legendară a ostaşului român pentru Neam şi creştinătate.

Capitolul intitulat „*Transnistria de eri, de azi şi de mâine*", înfăţişează momente şi icoane din viaţa trecută şi de astăzi a provinciei de peste Nistru, unele vesele, altele hazlii, iar altele pline de tristeţe sau duioşie.

Nu sunt uitate nici nădejdile de viitor, pe care le-a deşteptat în sufletul tuturor Românilor unirea însemnatei ramuri româneşti de peste Nistru ca Patria mumă.

„*Lectură pentru minte şi suflet*" este partea care închee şi încoronează lucrarea. Ea cuprinde bucăţi bine alese din marii noştri scriitori şi poeţi, ca Alecu Russo, Gh. Coşbuc, Al. Mateevici, Gr. Alexandrescu, V. Alexandri, I. L. Caragiale, Emil Gârleanu, St. O. Iosif, Brătescu-Voineşti, Octavian Goga şi alţii, cari, prin gândurile adânci şi simţămintele alese zugrăvite în operile lor, pot contribui la îmbogăţirea minţii şi înălţarea sufletului Românilor de pretutindeni.

Lucrarea mai cuprinde un număr de 48 planşe, bine realizate din punct de vedere technic, cu chipuri, vederi şi scene din trecutul sau actualitatea românească. Cele dintâi sunt chipurile M. S. Regelui şi Conducătorului Statului.

Domnii Smochină şi Strungaru, alcătuitorii „Cărţii Moldovanului", au fost fericit inspiraţi, atunci când s'au gândit să făurească şi să pună la îndemâna fraţilor de peste Nistru un mijloc de zidire şi întărire sufletească atât de potrivit.

Lumina cărţii româneşti e una din cele mai bune căi pentru spulberarea neadevărurilor trâmbiţate până mai ieri de propaganda sovietică, despre „limba salonică" dela Bucureşti, despre inferioritatea culturii noastre şi despre deosebirile, ca dela cer la pământ, dintre ramura moldovenească transnistriană şi Neamul Românesc.

„Cartea Moldovanului", prin grija cu care a fost alcătuită ca şi prin scopul pe care şi l-au propus autorii, constitue azi un înalt rost naţional, fiind menită să ajungă o adevărată „carte de căpătâi" a Moldovanului de peste Nistru.

I. A.

Literatură românească

HĂRĂLUI ŞI MANDRUŢA LUI

Povestire de DUMITRU FURTUNĂ

A fost odată, ca niciodată, demult, pe când nu-mi era încă obrazul ca nuca şi gura ca papucul, şi când puricele potcovit cu atâtea ocă de fier şi cu atâtea ocă de oţel, câte nu mai ştia nici el, înnota voiniceşte prin apă şi prindea, cu ciobaca şi cu meredeul, şarani cât ştiubeiele... Şi iaca atunci cum ştiolhăiau prin apă şi poveştile, am vârît şi eu mâinile până 'n coate şi le-am achipuit pe toate; şi-am vârît pe urmă mâna, şi-am scos una; şi-am vârît mâinile amândouă şi-amu v'o spun, oameni buni, vouă...

A fost, zice-se, pe vremea ceia, un băiet. Şi, de vreme ce rămăsese fără părinţi, s'a luat şi el, săracu', prin lumea mare după slujbă, să se hrănească. De, se vede că până nu-i fi slugă, nu-i putea fi stăpân. Ş'apoi, dacă-i fi tôgan şi negrabaciu la lucru, are să fie cam hâdă treabă; te-i trezi, bietul, într'o bună dimineaţă, hât rece pe la spate, şi-a trebui să zici: „La toată casa bate coasa, numai la mine n'are cine".

Şi-aşa, căutând băietul slujbă, nemereşte la un om chiabur dintr'un sat.

Zice: — „Ce îmbli tu, măi Nică?" — „Ce să îmblu, bădică! Ia, caut slujbă". — „Bine: intră la mine argat, măi băiete. Da', mă rog, cum ţi-i numele?"

— „Tot Hărălui, bădică. Eu, drept să-ţi spun, te-oiu sluji ca cel mai întâiu, un an de zile; mai mult nu te pot sluji, dar nici mai mult nu pot cere, decât sadea mânzul ista". — „Ba, ţi-oiu da eu un românz ca oamenii, mare, nu puschiu' ista; numai tu de-ai fi acătărei". — „Nu, bădică; vorba-i vorbă, treaba-i treabă; mânzişorul ista să mi-l dai şi alta nimica!" — „Bine, bre Hărălui".

Şi l-a slujit Hărălui pe om un anişor de zile. Amu, când mai erau trei zile până la împlinitul anului, trimete Sf. Gheorghe, dintre jivine pe care le împărăţeşte, pe lup; şi lupul, nici una nici două, îşi şterge dinţii cu străinicelul flăcăului. Vorba ceia: Scoate-i din gâtlanul lupului.

Iese, bietul, dela stăpân, şi, precum era, gol, flămând, prăpădit, de râsul chioarei, porneşte Hărălui în alt sat, la alt stăpân; încaltea să vadă: tot aşa pricopsit, numai cu limba boului, s'a alege şi dela acesta?

Şi, cum vă spun, intră el slugă la un om de-acolo. Zice:

— „Om bun, te-oiu sluji; da' nimica alta nu-mi trebuie la sfârşitul anului decât mieluţa asta albă".

Albă, nealbă, cât trăia era bună: da' ce folos? Că tocmai când o îmbucărise mai vârtos flăcăul şi tocmai când trei zile mai erau până la împlinitul anului, sf. Gheorghe trimete iar pe lup şi lupul îi căsăpeşte şi cârlănaşa. Ei, ştiu că 'n cap n'avea să-şi deie! Unde-s bucate, este şi pagubă.

Drept aceia, luându-şi noatina, cum o tunsese de pe cârlănaşă, a schimbat-o pe un cămeşoieş cu stăpână-său, şi s'a pornit iar la drum. Se gândea şi el: — „Măi, bine că-s sănătos. Că, la urma urmei, tot pe-un drum merg şi eu ca şi cel bogat. Şi, decât calic, mai bine să n'am nimic, cum îs amu!

Dondănind aşa, ajunge băietanul la alt om într'alt sat. Şi pe ce să se 'mpace ei, pe ce să se 'mpace? Hai, se 'mpacă să-i deie omul, când a 'mplini anul, un colac de piatră de pus la fântână. Şi ce folos că fântâna era cu apă bună şi norodul zicea o bodaproste bându-i apa, dacă la dânsa ghizdelele nu se mai stăveau? Veniau, pe semne, praşcăi şi orancăi fără frică, şi rupeau ghizdelele, iar apa, se 'nţelege se prăhuea cu câte gunoaie şi gâmboase toate.

De aceea Hărălui s'a împăcat cu stăpână-său pe un colac de piatră. Ce zice: dacă l-a căpăta, l-a pune în fântână; poate nu s'a borrumoşa şi el aşa de uşor. Şi, 'ntr'adevăr, stăpânu-său n'a tinchuit de loc: ci, când mai erau doar trei zile până la împlinitul anului îi zice lui Hărălui: „Iaca, măi băiete, îţi dau colacul de piatră cum am avut în vorbă. Ţi-l ti duce după cum îi şti şi unde-i şti".

Da' de unde să-l mai ducă, dacă a treia noapte, în vreme ce Hărălui şedea treaz, şi-şi păzea de pe piuă colacul cel de piatră, s'apucă sf. Ilie şi dă drumul vântului; şi porneşte sf. Ilie caii, şi-odată, trantind şi isbind cu tunetul după Neprieinicul, trăsneşte colacul cel de piatră al lui Hărălui şi i-l face mici fărâme. El, bietul, n'a blestemat; ci şi-a făcut cruce creştineşte şi-a zis:

— Doamne! Fie'n voia ta, c'am scăpat, săracu', măcar cu zile. Căci de mă ajungea şi pe mine trăsnetul, ce mă făceam?" Şi-a doua zi porneşte iar la drum, încotro l-or duce ochii. Da' foamea-l răzbătea rău; că mersese numai prin loc pustiu şi satele pea-tuncea erau rare.

Amu, dă Dumnezeu şi-ajunge bietul flăcău întrait sat, aşa cătră asfinţitu soareui. Vede cum un om descărca un car de fân. Omul mai avea de asvârlit trei ţăpoaie în vârful stogului ca să-l împieptoşeze bine.

Zice: — „Doamne, ajută!" — Mulţămim!" răspunse omul.

— „Om bun, fie-ţi milă şi dă-mi o bucăţică de mămăligă, că-s rupt, bietul, de foame". — „Bine, măi băiete". Şi-i dă omul o bucăţică de mămăligă, zicându-i: „Iaca ce-i povestea măi băiete: tu de-mi asvârli astea trei ţăpoaie de fân în vârful stogului, da' înainte de a asfinţi soarele, bine de bine; de nu, eu am să-ţi ieau înapoi bucăţica de mămăligă"...

S'apucă bietul Hărălui şi-asvârle două ţăpoaie. Când s'azvârle şi pe-al treilea, soarele a asfinţit după deal.

— „Apoi de-amu stăi!" — zice omul — „ori azvârle-l, ori nu-l azvârli, eu îţi ieau înapoi hartamul de mămăligă". Şi rău nu-i greu a face: omul şi-a luat înapoi mămăliga, iar Hărălui şi-a luat drumul înainte... Da' flămând, că, dela o vreme, i s'a suit şi vătămătura la inimă şi lipindu-i-se şi nima de coaste, dăduse toate pe una, şi aceia megieşă cu moartea. Numai cât, vezi, că şi Dumnezeu îi bun şi mare: Când era mai la crişcare, tocmai atunci l-a ajutat pe Hărălui, ca pe toţi cei buni la inimă şi nevânduţi lui Aghiuţă. Căci, alignind de picioare şi bălălăind în toate părţile ca cei ce cinstesc ca raţele — şi nu până să prindă leul de urechi, ci duhlesc într'înşii până prind cioarele din trupul lor — ajunge săracu' Hărălui în dreptul unei fântâni, unde trei fete spălau lână.

Da' ele, văzându-l hăitindu-se aşa în ciuda cărării, deodată: — „Doamne, fa hai!! Ori îi beat, ori îi bolnav flăcăul cela, da' tare-i păcat de frumuseţea lui, că rău se 'mpacă, fa, cu drumul!" — „Ei, ia tăceţi, fa, că aista-i al meu!" — zice una care era mai durdulie şi mai frumuşică. Nu-i cuvânt, celelalte două, care erau mai urite, au prins a se hlizi şi a se ţăţâi de râs de-o vorbă ca asta. Râdeau şi ele, căci şi lumea le râdea bine, de frumoase ce erau. Slavă Domnului! Erau şi pe-atuncea fete, pe vrute pe nevrute, de toată mâna, ca şi-amu: care de care mai nărtoase, mai chitite şi mai forăite; care mai de care erau cu picioruşele cât butucii, să fugă din ţară Turcii; şi care mai de care se întreceau cu ţâţele cât bostanii, să fugă din ţară Muscalii... Mă rog, cum râdeau aşa cu haz dodărlancele cele slute, ajunge şi Hărălui la fântână.

— „Noroace bune!" — „Mulţămim. Da' ce mergi, mă rog, aşa hăitiş-grăpiş, flăcăule?" — îl întreabă copila cea frumuşică. — „Ia, păcate, fa hăi! De vre-o trei zile n'am mâncat şi amu-s flămând, săracu', de mai te-aş mânca pe tine". Dar fata nu s'a mai codit mult şi hărnicuţă cum era, a dat fuga pân'acasă, a cotonogit iute o găină şi venind la maica-sa, aşa i-a zis:

— „Mamă, mamă, iaca piere găina!" — „Apoi taleo, draga mamei"... Şi-a tăiat-o Mândruţa — c'aşa-i zicea fetei cele frumoase — şi-a durat din găină un pulu de seamă că făcea toate paralele şi pentru nişte flămânzi ca noi, d'apoi pentru unul de seama lui Hărăluţă! Că el, cum a mâncat, a prins la duh; ba încă şi la voie bună şi aşa, că văzându-i tatăl fetei că nu-i prost băiet, l-a tocmit la dânsul pe un an, pe doi, nu v'oiu spune; dar ce-i drept, nu-i păcat: lui Hărălui i-a căzut Mândruţa la prichiciul inimii... Nu-i cuvânt că şi Mândruţa-l pierdea din ochi pe Hărălui, nu alta; decât ea trebuia să mai primească în casă şi pe alţi flăcăi, cari umblau cotăriăi, în preajma ei. Căci, vezi d-ta, jumea-i de tot soiul; şi-apoi cu cel rău, alungi zece de cei buni; şi tu, fată, nu te temi doar de alta, fără numai ca să nu vie treaba să ţi se roadă şoldurile de vatră deatâta vieaţă de fată nemăritată... Dar, amu, asta-i ca asta, însă este alta şi mai şi: într'o bună seară, vine şi alt rând de peţitori. De! Calul cel bun din grajd se vinde. De cât, vai şi amar când vreau părinţii să te deie cu de-asila, cum era să păţească şi bieata Mândruţă.

Ba-i câr, ba-i mâr, ea a zis că are să-şi iea de seamă. Şi-aşa de bine şi-a luat de samă, c'a venit, a doua seară, şi vremea cântecului:

Foileană trei zmicèle,
Leagă-ţi boii la propèle
Cu trei fire de mărgèle
Şi vin' la noi de mă cere:
De m'or da, de nu m'or da,
M'a da frunza şi iarba
Şi-oiu fugi cu dumneata...

C'aşa a făcut şi Hărălui cu Mândruţa lui. Şi, cine ştie? Poate mai bine au făcut: şi-aveţi să vedeţi d-voastră că aşa şi este. Căci, decât a ajunge treaba ca el să-i cânte ca cucu' şi ea să-i urle ca lupu; ori ca ea să fie de vre-o brânză, iar el, un nătărău şi-un lipac decând hoha, care nu ştie nici miau nici cucurigu, mai bine să se iea după cum li-i împărţit şi după plăcerea fiecăruia.

Vechea povaţă pentru băieţi:

Măi băieţi, copii şi fraţi,
Băgaţi seamă ce luaţi.
Nu vă lăcomiţi l-avere,
La străchini şi la ulcele,
Şi luaţi făr' de plăcere.
Destul eu m'am bucurat —
Peste mare drac am dat!

Şi-apoi şi fetele, bietele, parcă n'au inimă? Să nu zică şi ele la vremea vremii:

Firuţ roşu de grâu des,
Toată lumea şi-a ales
Trandafirul din fereastră
Omu mândru şi de gazdă;
Numai el că mi-am ales
Firuţ galben de secară
Şi urîtul dintr'o ţară.

Ci deschideţi ochii, biata, cum şi i-a deschis Mândruţa, ca să nu mi te caini:

Maică, 's fată, nu-s pământ,
Nu mă da după urît!

Şi-amu, cu toate bojănchiţele şi cu toate tarholurile ce-şi putuse iua, unde s'ajungă Hărălui cu Mândruţa lui? Ajung la o odaie boierească unde şedea de paza un moşneag în preajma stanodalelor. Zice: — „Măi băieţi, încotro şi de unde?" — „Din lume şi prin lume, moşule", face Hărălui. — „Apoi ştiţi ce, măi băieţi? Sunteţi trudiţi şi năcăjiţi, ca de pe drum, dragii moşului; ia staţi şi hodiniţi-vă aici, în astă bujdă, pe noapte. Când a fi, vă veţi porni-vă cu Dumnezeu; văd, bieţii, că sunteţi tare îngrijoraţi şi sărmani... Mâne vă veţi porni-vă"... Da' ei nu s'au mai pornit. Ci, grijind frumos bordeiul, Mândruţa era, cum am zice, gospodina casei. Până când, într'o sf. zi de Duminică, se duce şi ea la sf. Biserică. Decât de! mărul cel frumos cui nu i-i drag? Aşa şi-o fată frumoasă ca Mândruţa cu atâta haţ-încoace: din una din alta i-a căzut cu tronc la inimă feciorului boierului. Boierul murise nu de mult, şi-amu feciorul-său, care s'a îndrăgostit de Mândruţă, stăpânea moşia. Se uită el, se uită cu ochiana încotro apucă Mândruţa, şi-o vede, om bun, că intră în bordeiul dela odaie. Bun. Adecă om vedea noi şi bunătatea asta... şi hai trimete acolo pe-o babă, vezi ca să-i scurteze minţile Mândruţei, şi să meargă după dânsul. Şi lasă dacă nu mai era meşteşugoasă şi-acea bojgoană de babă! Căci ea, după ce-l moşise pe Dracu', ce s'a gândit? Zice: „Aista are să mă întreacă pe mine din meşteşuguri şi din palotii. Deci ia să-i fac eu un semn, ca să-l cunoască lumea şi, fugind de dânsul, să nu scape de mine!" Şi vezi d-ta: nu s'a apucat codoşca de i-a legat rău buricul lui bietul Aghiuţă, de i s'a slobozit coadă? Şi, pe urmă, când să-i deie plata moşitului, n'a trebuit să-i întindă hăt, de departe, în prăjină papucii babei? Că se temea amu şi Nefârtache de tălpoiu!

Şi aşa, venind ea a Mândruţa, da'o alinta, da' oiua cu binişorul da' aşa.. draga mătuşii — mă rog, ca baba cea drăcoasă! Da' Mândruţa nu, şi iar nu, că ea-i femeia lui Hărălui. Bun. Adecă om vedea noi ce pricopseală de bunătate a mai fi şi asta... Iacă vin la feciorul boierului şi vornicul şi paşnicul.

— „Cucoane, s'ascuţi şi vorbele noastre' fă-i drum lui Hărălui pe ceia lume: pea-colo, de bună seamă c'are să se prăpădească. Iar tu-i trăi cum mai bine cu Mândruţa!" — „Că bine ziceţi, măi. Chemaţi-mi-l!"

Când a venit faţă Hărălui, feciorul boierului aşa i-a cuvântat: — „Măi Hărălui! Tu mi te-ai lăudat că te poţi duce pe ceia lume, să-mi aduci răspuns dela tatăl meu. Bine, bine; păţit de bine. Deci porneşte-te cât mai iute şi să-mi vii numaidecât cu răspunsul; altfel îi peste rău de capul tău!"

— „Mare-i Dumnezeu şi bună-i Maica Domnului, cucoane! M'oiu duce!" zice Hărălui; învineţit bietul, cum se învineţeşte cămaşa cea spălată şi uscată la vânt. Şi, pornindu-se, face 'n gândul lui:

— „Doamne! Eu până amu inimă creştinească asupra oricui am avut; tot de rele şi de pagube am dat, dar n'am blestemat. Ajută-mi deci măcar amu să-mi prindă a cânta şi mie cucoşii!"

Şi Dunezeu i-a ajutat. Căci, cerând dela feciorul boierului bani ca pentru cheltuială, el i-a dat cinci sute de galbeni. Cu cinci sute de galbeni unde nu răzbeşti? Şi 'n asta lume, şi 'n piatră seacă, şi 'n iad... E, hei!

Cât mi-i punguliţa plină,
Şapte pici mă ţin de mână;
Da' când mi s'a deşertat —
Fug puicele de-au crăpat!...

Decât, punguliţa lui Hărălui nu s'a mai deşertat; aveţi să-l vedeţi cât de mătinos mi s'a dires el! „Alta ca alta" — zice — „da' măcar oiu vedea şi eu ce păţesc boierii cei nemilostivi pe ceia lume!" Şi într'adevăr, luând cu sine şi pe vornic şi pe paşnic, purcede la drum pe ceia lume; drum lung... Că:

Lung îi drumul prin pădure
Da'-i mai lung pe ceia lume:
Cin' se duce, nu mai vine...

Da' numai Hărălui are să vie! Că el, hai-hai, cu vornicul şi cu paşnicul, ajunge întâiu la Sf. Gheorghe, care tocmai îşi hrănea lighioanele, şi-i zice: — „Sfinte Gheorghe! Te-ai apucat de-ai trimes pe lup şi mi-ai mâncat străjnicul; pe urmă ai trimes tot pe lup şi mi-a mâncat cârlănaşa. Apoi nu-i păcat de Dumnezeu? Drept aceia, ia să-mi spui: departe-i pe ceia lume?"

Intreabă Sf. Gheorghe pe toate lighioanele şi nici una n'a ştiut; nici ciocârlanul cel şchiop şi năzdrăvan, măcar că i-a rupt, bietul, şi celălalt picior, de ciudă.

— „Apoi, măi Hărălui, măi băiete" — zice Sf. Gheorghe — „eu nu ţioiu putea spune; da' haidem cu toţii până la Sf. Ilie; poate că el a şti". Când colo, caută şi cotrobăieşte Sf. Ilie prin norii lui, însă răspuns n'a putut da.

— „Nu, sfinte Ilie", — face Hărălui — „te-ai apucat şi mi-ai fărâmat colacul cel de piatră pentru care slujisem un an; deci eu n'am să te las cu una cu două; arată-mi calea spre ceia lume, că de nu, întorc cojocul pe dos!"

— „Ba, până acolo n'a mai ajunge treaba, măi Hărălui! Ci haidem noi tot înainte până la vânt".

Merg ei, merg, ajung la vânt.

Da' vornicul şi paşnicul gâfâiau parcă îmblaseră la arie — ce crezi? De drum, de nehodină. Când ajung ei cu toţii la vânt, altă nevoie, alt necaz: vântul îi cam bolnav. Zice:

— „*Bună vremea, vântule!*"
— „*Mulţumesc, voinicule!*"

— „Da' ce trohneşti aşa, vântule? Ai mâncat, se vede, la zămoşi şi la harbuji şi-ai băut apă, şi-amu ai dat băca?"

— „Ba, mi se pare că i-a fi prins la furat undeva, de i-a muiat coastele", — face sf. Ilie zâmbind a râde.

— „Nu, fraţilor, nu; alte păcate-s asupra mea; din deochiu mi se trage mie asta. Şi iaca în ce chip: m'a pus boala şi-am trecut ieri pe la odaia cea boierească, unde şede Mândruţa şi, pesemne-te, s'a uitat încruntat la mine zgâtia cum şedea în pravăţa mea; şi-amu, iacătămă-s şi deochet!"

— „E, hei! Din partea asta grijă să n'ai, vântule! Du-mă pe unde ştii şi cum ştii, pe ceia lume, că eu te-oiu descânta, săracu', de ţi-a trece cum ţi-ar lua cu amândouă mâinile!"

— „Bine, măi Hărălui. Eu pe toţi v'oiu duce, da' numai până la sf. Soare; mai departe nu-mi este dat mie a răzbate. Haidem! Şi i-a luat vântul pe toţi în pravăţă şi, de-a tavalu' de-a tavalu', au ajuns degrabă până la Sf. Soare, că zbârnăiau pe aripa vântului, nu alta. La sf. Soare masa era întinsă ca pentru crucea amezei; da' el încă nu venise.

— „Apoi, până o veni sf. Soare, tu ia descântă-mă, bre Hărălui, c'aşa mi te-ai lăudat. Nu mi-i de alta, bre omule; da eu îs logofăt la sf. Soare, şi, de m'oiu da bolii, apoi ştiută că el are să-mi ieie astă baftă şi are să puie pe altul în loc"... — „N'ai grijă, frate vântule. Hai să te descânt". Şi prinde a descânta cu trei mlădiţe de masaari:

De-a fi din deochiu,
Să-ţi plesnească-un ochiu;
De-a fi deochiu dea noi,
Să-ţi plesnească-amândoi.
De-a fi din pocitură,
Să-ţi sară dinţii din gură.
De-a fi dela Mândruţa mea,
Să-ţi sară ochii de-i vedea;
Să rămâi curat luminat,
Ca un cap de cal uscat,
In pod aruncat,
De cloşte treierat.
Să se ouă ouă verzi
Şi tu deochi să nu vezi!
Leacul fie ori nu fie
Da' plata mea să se ştie.
Şi de n'a fi dela mine,
Să fie dela cel ce m'a învăţat
pe mine!...

— „Apoi, bre Hărălui, cum te văd eu, m'ai descântat de m'ai gătit. Hai ne-om aşeza la masă, că parcă m'am mai pribolit oleacă". — „Hai!"

Şi se dau ei roată împrejurul mesei lui sf. Soare; şi sf. Gheorghe şi sf. Ilie şi Vântul şi Hărălui. Vornicul şi paşnicul şedeau de-o parte cu spinarea 'n sus şi cu limbile ca deun cot afară, să se sature — ca noi — numai din mirozna bucatelor. Şi-amu, după ce s'au mai închefăluit, căci de! nu se putea să nu-şi cinstească, nu ştiu ce nu i-a venit la borotic Vântului şi, zicând că l-ar fi luat în râs cu descântecul, se leagă de Hărălui. Şi nu se 'nşfacă la bătaie? Şi nu se burzuluiesc? Şi nu săreau bucăţile din străchini ca grăunţele de pe leasă, când izbeşte cu 'mbăciul? Hărălui tare, nu şagă: l-a bătut pe bietul Vânt posmol, nu alta. Şi-amu, iaca vine şi sf. Soare în cruce, drept amiază, să vadă bucurie: şi când a văzut el atâta blăstămăţie şi-a auzit atât chihoară, i s'a făcut şi lui inima cârcel de frică. Zice: — „Cine ştie ce păcate oiu mai trage şi cu nătângii iştia?" Şi-odată se încruntă la Hărălui: — „Ce cauţi tu, om pământean, pe-aici?" Zice: „Sfinte Soare! Nu striga aşa la mine, că nu mi-i de alta, da'... te-oiu roti, săracu', de-i ajunge tocmai în vârful acului, la mama dracului... Ci du-mă mai repede, până pe ceia lume!"

Auzind aşa sf. Soare şi ne mai ştiind nici el cum s'apuce hulpea da coadă, şi să se mântuie de Hărălui, i-a zis: — „Haide, măi băiete, să te duc amu, mai degrabă, că ţie ţi-s porţile deschise în ceia lume; de frică nu te duc eu; da' mi-i că eşti bun la Dumnezeu. Şi, de cel bun la Dumnezeu, ascultă şi sf. Soare, cât îi de mare?" Şi se iea iar la drum Hărălui în braţele lui sf. Soare, iar vornicul şi paşnicul, rupţi de foame ca opincile ţiganului, de-abia mai ieneau mergând spânzuraţi de-o rază, care mai mică şi mai bicisnică, a lui sf. Soare. Zice:

— „Doamne, sfinte Soare! Iaca, ce-i nu-i bine!"...

— „Cum? De ce nu-i bine, bre Hărălui? Poate eşti bolnav, poate nu-ţi vine la îndămână în braţele mele, poate ţi-i de vornic şi de paşnic..." — „Ba nu, nu, sfinte Soare. Alta-i: ce am eu, om bun, că... nu pot mânca puţin!" — „E, he, hei! Te ştiu eu, din partea asta" — face sf. Soare, zâmbind — „că doar blăstămăţie nu buciuc mi-aţi făcut voi din masă de m'aţi lăsat azi flămând!" Şi aşa, hai-hai, se scoboară sf. Soare pe subt pământ şi se opreşte drept în porţile iadului. Când colo, ce să vadă Hărălui? Şi ce minunţie să vadă în iad vornicul şi paşnicul? Boierii trăgeau la ham cât trăia lumea; dracu' îi mâna cu biciu de foc, iar ei — la amează şi seara — mâncau jăratec în loc de grăunţe. Şi aşa îmblau prin iad roată împrejur boierii cei nemilostivi, ca la arie. Amu, ei tocmai ajunseseră prin dreptul porţilor, când de colo face vornicul:

— „— Iiii, iaca şi boierul nostru!" Adică tocmai pe cel pe care-l căuta Hărălui. Atunci Hărălui odată se năpusteşte la dracu şi-i zice — „Stăi, drace, şi lasă-mi calul meu, că-ţi dau în loc doi mai buni!"

Şi zmuncind pe boier dela ham dă în loc pe vornic şi pe paşnic. — „Opoi deamu, că să mai stăm oleacă de vorbă, cucoane" — face Hărălui. — „Mă rog, cum ţi-i? Cum o duci?"

— „Rău, mă Hărălui, rău! Bodaproste că m'ai scos!" — răspunse boerul, de-abia răsuflându-se.

— „Dacă te duci acasă, spune, bre, feciorul-meu, să deie de pomană la vădane, la săraci şi la lipsiţi. Spune-i să lese lăcomia şi să zidească din avere sfinte biserici. Căci de nu, ca mine are să păţească şi el!"

N'a sfârşit bine vorba boierul, şi iaca amu dracul venea, cu boierii cei înhămaţi iarăşi prin dreptul porţilor — şi mi l-a înhăţat iar, de-i sfărâiau călcâiele. Ce să facă Hărălui? S'a luat cu sf. Soare şi, hai-hai, s'a suit iar în astă lume.

A venit la feciorul boierului şi i-a spus cele ce văzuse şi auzise. Feciorul boierului nu, şi nu, şi nu vroia să creadă. Până când într'o Luni dimineaţă, şi-a luat o tăşuică de parale şi hai, se porneşte şi el cu Hărălui, pe ceia lume. Sf. Soare iar l-a dus la iad. Când au trecut pe acolo boierii cei înhămaţi, odată strigă Hărălui către dracu'

— „Stăi, drace, şi dă-mi căloiul cel bătrân, că eu ţi-oiu da unul mai tânăr!"

Şi-a izbit la ham şi pe feciorul boierului. Da' lui sf. Soare nu ştiu ce nu i-a prea plăcut astă treabă, şi a împlinit-o şi el: că Hărălui, nici una nici două, puse la ham şi pe sf. Soare! Mergea sf. Soare la plug de părăia iadul. Numai cât văzând dracii că-i prea mare lumină în iad, i-au dat drumul lui sf. Soare, la trei zile, după ce şi-au mai făcut râs dintr'însul şi cu sf. Soare, au slobozit şi pe boierul cel tânăr. Vezi că încă nu-l trimesese Dumnezeu la munca aceia...

Şi aşa s'a întors Hărălui împreună cu boierul cel tânăr şi cu sf. Soare, pe astă lume de păcate... Nici sf. Soare nu l-a mai dus pe Hărălui în ceia lume, de când l-a pus la ham, da' nici boierul cel tânăr nu s'a mai lăcomit la Mândruţa lui Hărălui. Că Hărălui a turnat nuntă creştinească şi frumoasă: avea doar cinci sute de galbeni buni-bunuţi, neatinşi de loc. Mândruţa i-a fost mireasă; şi cu dânsa pot să zic că trăieşte şi-amu, dacă li-a fi murit moartea.

Or fi trăind şi-or fi având, bieţii, un stog de griji, un coşăr de copii şi-o oboroacă de popuşoi — ca şi noi şi ca şi calicii cei mari.

Dar eu mă 'nchin c'un fir de mătrăgună,
Şi ce v'am spus nu-i minciună.
Şi iar c'un fir de sulfină
Noroace şi bună hodină.

NISTRUL

O, Nistru, Nistru, apă argintie,
Te-am plâns şi te-am cântat şi te-am iubit,
Bătrâne, a noastră veşnică frăţie
In vremi negre 'ntr'una a sporit.

Am aşteptat mult ziua milostivă,
Când soare, soare vom vedea 'n purpur,
S'avem şi noi viaţa de-opotrivă,
Pe-a noastre plaiuri ce-s răpite 'n jur.

A noastre versuri, gânduri istovite,
Ce toarse sunt din caier de necaz
Cu doruri sfinte 'n răzbunări cumplite,
Tu le-ai purtat pe-albastrul tău obraz.

O, câţi duşmani vicleni de peste maluri,
Cu gloate sure pieptu-ţi frământau;
Amarul nostru bând, a tale valuri
Atunci urlând cu groază s'aruncau.

Atuncea mame-şi pitreceau feciorii,
Ce ridicau din văi a lor securi,
Tu sămănai în pieptul lor fiorii,
Zdrobind cetăţi sub chiot de păduri.

O, câte arme păgâneşti de oriunde
Au ruginit pe tainicul tău fund,
Şi câte lacrime a tale unde
In şopotul lor vitejesc le-ascundi...

Mărire ţie, zi de liberare,
La sânul Patriei ce ne-ai unit...
Bătrâne, din grădini, depe ogoare,
Ne-am strâns să-ţi cântăm dorul împlinit...

Dubăsari, 1942.

Vladimir Barcaru

„TRANSNISTRIA“
IN IMAGINI

1. Tineri din judeţul Argeş
2. D. prof. Mihai Antonescu, preşedintele Consiliului de Miniştri, în jud. Argeş
3. M. S. Regele Mihai I şi d. Mareşal Antonescu la un post de comandă pe frontul din Răsărit
4. Mitralieră românească undeva in Răsărit
5. O h‥ă ţărănească in satul Antoneşti, jud. Argeş
6. Ostaşi români intr'un sat bolşevic cucerit de curând

ŞTIRI DIN ŢARA

■ *„Monitorul Oficial“ a publicat de curând un Decret Regal prin care se conferă ordinul militar „Mihai Viteazul cl. III-a Drapelului Regimentului 7 Artilerie Grea, pentru devotamentul, priceperea şi spiritul de sacrificiu cu care ofiţerii, subofiţerii şi trupa acestui regiment, au acţionat, sub ordinele Corpului I Armată, pe frontul Odesei, dela 1—16 Octombrie 1941.*

■ *Direcţiunea generală P. T. T., a fost autorizată să emită un timbru comemorativ cu ocazia împlinirii a 3 ani de la urcarea pe tron a M. S. Regelui Mihai I şi venirea d-lui Mareşal Ion Antonescu la conducerea Statului.*

Timbrele vor reprezenta pe „Mihai Viteazul“, încadrat de figurile M. S. Regelui Mihai I şi a d-lui Mareşal Ion Antonescu şi se vor emite în 100.000 exemplare.

■ *In comuna Afumaţi din Ilfov se va începe în curând înălţarea unei biserici închinate „Eroilor Neamului în Cruciada contra bolşevismului“.*

■ *Pentru stimularea şefilor de ocoale în acţiunea de intensificarea ogoarelor de vară şi toamnă, ministerul agriculturii a aprobat acordarea a trei premii în bani, pentru primii trei şefi de ocoale care vor realiza până la 1 Decembrie c., un procent maxim de arături faţă de întreaga suprafaţă arabilă a ocolului.*

Valoarea celor trei premii va fi: premiul I. 50.000 lei; premiul II 35.000; iar premiul III, 25.000 lei.

■ *Monitorul Oficial din 2 Sept. 1943 publică jurnalul Consiliului de miniştri prin care aplicaţiunea art. 3 din legea nr. 768 din 1941 pentru reglementarea cetăţeniei locuitorilor din Basarabia şi Bucovina de Nord, se prelungeşte cu încă 6 luni, cu începere dela 4 Septembrie 1943.*

■ *Duminică 29 August 1943, a încetat din viaţă în comuna Breaza, jud. Prahova, generalul de Corp de Armată Marcel Olteanu, fost inspector general de armată, tatăl d-lui colonel Olteanu Marcel, adjutant al M. S. Regelui Mihai I.*

Cu moartea generalului Marcel Olteanu dispare una din personalităţile de seamă ale oştirii noastre. Ocupă rând pe rând următoarele demnităţi: comandantul brigăzii I Călăraşi, apoi general şi inspector general de armată. Fost în anii din urmă preşedinte de onoare al Colegiului militar „N. Filipescu“ dela Mănăstirea Dealului.

■ *Printr'o decizie, comisariatul general al Preţurilor a fixat salariile lucrătorilor din întreprinderile grafice din toată ţara.*

Salariile minime şi maxime pe care le pot primi lucrătorii pe oră sunt: pentru cei necalificaţi: tinerii până la 18 ani între 28 şi 40 lei, fetele de aceiaşi vârstă între 22—32 lei; bărbaţii 35—50 lei, femeile 28—40 lei.

Lucrătorii industriali primesc salarii între 28 şi 60 lei după vârstă şi sex.

Lucrătorii calificaţi pot primi salarii între 32 şi 115 lei pe oră.

■ *In ultima săptămână au căzut ploi aproape în întreaga ţară, astfel că culturile de porumb s'au înviorat, iar muncile agricole de toamnă vor putea începe.*

■ *S'a constituit un „Oficiu al lemnului de lucru“ (O. L. E. M. N.), din care fac parte toate întreprinderile cari produc lemn de lucru. Oficiul funcţionează în forma societăţii anonime.*

■ *In intervalul 1—30 Mai a. c. s'a pescuit în regie directă de stat 831.584 kgr. în valoare de 74.583.167 lei.*

■ *La Batalionul II administrativ din Bucureşti a avut loc o importantă solemnitate cu prilejul sfinţirii troiţei ridicată în amintirea eroilor acestui batalion, căzuţi în războiul împotriva comunismului.*

■ *La biserica Sf. Gheorghe Nou din Bucureşti, s'a făcut pomenirea lui Aurel Vlaicu, marele înaintaş al aviaţiei româneşti, de la a cărui moarte s'au împlinit 30 de ani.*

■ *Potrivit hotărârii consiliului de administraţie al Casei naţionale a asigurărilor sociale şi potrivit legii asupra drepturilor concentraţilor, care interzice orice reţinere din salariile plătite în timp de mobilizare asigurările sociale nu vor mai încasa nici cotizaţiile nici celelalte contribuţii asupra angajaţilor mobilizaţi sau concentraţi.*

■ *S'a făcut noui avansări de ofiţeri activi şi de rezervă. Numele lor au fost publicate cu ocazia aniversării suirii pe tron a M. S. Regelui Mihai.*

■ *D. Mareşal Antonescu a ordonat ca primarul dela Băile Olăneşti, lt.-col. C. Isaia, şi preşedintele cooperativei locale, Ştefan Tătărăscu, să fie înlocuiţi şi internaţi în lagăr pe timp de 6 luni pentru că s'au purtat neomenos cu soţiile concentraţilor şi au făcut diferite alte abuzuri.*

■ *Ministerul economiei a hotărât să acorde raţii suplimentare de zahăr, ulei, făină şi pâine pentru bolnavi, lehuze, nunţi, decese şi parastase.*

■ *Duminică, ziua când a fost înmormântat Regele Boris al Bulgariei, s'a oficiat la biserica Sf. Spiridon din Bucureşti un serviciu solemn pentru odihna sufletului său.*

■ *La ministerul agriculturii se lucrează la întocmirea planului de cultură pentru primăvara viitoare.*

In ceea ce priveşte planul de cultură de toamnă întocmit din timp pe judeţe şi ocoale agricole, în prezent se păşeşte la aplicarea lui pe teren.

ŞTIRI DE PESTE HOTARE

■ *După cum declară prizonierii de războiu sovietici, în Caucaz domneşte o mare foamete. Revoltele aduzate de foamete şi care izbucnesc peste tot sunt sângeros reprimate de NKWD. Domneşte deasemenea şi o mare lipsă de îmbrăcăminte şi încălţăminte. Scumpetea e în creştere la oraşe. La Tuapse, spre exemplu, un litru de lapte costă 100 ruble, un kilogram de slănină 600 ruble şi un ou 15 ruble.*

■ *In Norvegia de Nord, s'a descoperit o activitate intensă a unor agenţi inamici.*

Un număr de 11 norvegieni au fost condamnaţi la moarte.

Alţi trei norvegieni au fost condamnaţi la muncă silnică.

Averile condamnaţilor au fost confiscate.

■ *După cum anunţă serviciul britanic de informaţiuni, în cursul unei manifestaţii publice ce s'a desfăşurat Duminică seara la Londra, s'a cerut independenţa Indiilor şi s'a comandat numirea generalului Wavell în postul de vice-rege al Indiilor.*

■ *S'a aflat că sovietele în zonele lor de influenţă din Iran au îndepărtat de trupă sub diferite motive aproape pe toţi ofiţerii, asasinându-i apoi. Deasemenea şi diferiţi funcţionari care nu s'au putut pune la timp la adăpost au dispărut în mod misterios.*

Asasinarea ofiţerilor iranieni din zona de influenţă sovietică se poate denumi după ştirile demne de încredere sosite din Iran, „Katyn-ul iranian“.

■ *Miercuri 1 Septembrie, la orele 13, Papa a adresat lumii întregi un mesagiu radiodifuzat.*

Papa Pius al XII-lea a vorbit un sfert de oră, cerând conducătorilor de popoare să facă tot ce este cu putinţă pentru împăcarea lumii întregi.

Papa a dat binecuvântarea apostolică tuturor catolicilor din lume, precum şi acelor cari se simt uniţi cu el, în dragostea şi munca pentru pace.

■ *După cum se anunţă în mod oficial, conducerea ministerelor şi a celorlalte administraţii de stat a fost încredinţată în Danemarca şefilor de departamente, directorilor generali şi directorilor.*

Inainte de a demisiona, cabinetul a publicat o declaraţie adresată poporului cerându-i să păstreze calmul, iar funcţionarilor de stat să rămână la posturile lor şi să lucreze, pentru binele ţării şi al poporului.

■ *După hotărârea Sfântului Sinod, decedatul Rege Boris al III-lea al Bulgariei, a fost înmormântat la mănăstirea istorică Rila.*

■ *D. Saracioglu, preşedintele consiliului de miniştri al Turciei, care se află de câteva zile la Izmir, a vizitat pavilionul românesc din Târgul Internaţional de aici.*

Inaltul oaspe a fost primit de către membrii delegaţiei române care l-au condus în interiorul pavilionului.

La plecare d. Saracioglu şi-a exprimat satisfacţia deosebită şi a adus mulţumiri pentru participarea României la Expoziţie.

■ *Staţiunea de radio difuziune din Moscova anunţă că echipajul unui avion american, care a aterizat forţat în ziua de 12 August la Camciatca a fost internat. Avionul a luat parte la un atac în contra unei baze japoneze din ţinutul Curilele şi din cauza unor defectări de motor a fost nevoit să aterizeze forţat pe teritoriul Uniunei Sovietice.*

■ *Cu prilejul celei de a 66-a aniversare a victoriei dela Griviţa s'a oficiat la biserica română din Sofia un Te-Deum pentru pomenirea celor căzuţi pe câmpiile Bulgariei.*

Membrii legaţiei, în frunte cu d. ministru I. Cristu, colonia română şi reprezentanţii autorităţilor bulgare, au luat parte la ceremonie.

La capela din Griviţa au fost depuse deasemeni coroane.

■ *Escadra de avioane de bombardament germane de sub conducerea locotenent-colonelului Litzmann, care este angajată pe frontul de răsărit, a terminat zilele trecute cel de al 40.000-lea zbor asupra inamic.*

■ *Atacul aerian declanşat de către inamic împotriva oraşului Pisa, a fost îndreptat mai ales împotriva cartierelor centrale de locuinţe, unde au fost provocate pagube importante.*

■ *Sforţările britanice de a face din Cairo un centru politic au dat greş în prima lor etapă prin nereuşita conferinţei pan-arabe.*

Drept compensaţie, din îndemn britanic se propune acum ca să se întrunească la Cairo conferinţa tripartită plănuită între Anglia, Statele Unite şi Uniunea Sovietică.

■ *In primele ore ale dimineţii de Vineri avioane de bombardament engleze au atacat din nou cartierele de Vest ale Parisului, aruncând un mare număr de bombe incendiare şi explosive asupra locuinţelor.*

Sunt numeroase victime printre populaţia franceză.

■ *O explozie s'a produs Joi în secţia extragerilor din marile fabrici de uleiuri din Karlshamn (Suedia).*

Până acum s'a constatat că doi lucrători au fost omorâţi şi peste 20 grav răniţi. După toate probabilităţile numărul morţilor va creşte.

■ *In Marea Egee, în dreptul punctului Kach-Maer, un vas turcesc de pescuit a fost atacat cu mitralierele de un grup de 5 avioane de naţionalitate necunoscută.*

MERSUL EVENIMENTELOR

INMORMANTAREA MAREŞALULUI PREZAN

In dimineaţa zilei de 30 August a avut loc în satul Schineta de lângă Vaslui, coborîrea în cripta veşnicei odihne a rămăşiţelor pământeşti ale celui ce a fost mareşalul Constantin Prezan, una dintre cele mai mari căpetenii ostăşeşti pe care le-a avut neamul nostru în scurgerea vremii. M. S. Regele Mihai I, d. Mareşal Antonescu şi d. profesor Mihai Antonescu, vicepreşedintele consiliului de miniştri, s'au înclinat în faţa rămăşiţelor pământeşti ale ilustrului soldat, ca suprem omagiu al Patriei.

LUPTELE DIN RASARIT

Pe frontul răsăritean, din pădurile Smolensk-ului şi până în apele mării de Azov, ciocnirile dintre cele două forţe în luptă, germană şi sovietică, sunt din ce în ce mai îndârjite. Deşi sovieticii atacă cu forţe mari şi cu mult material, ei se izbesc necontenit de înverşunata împotrivire a germanilor cari le căşunează grele pierderi. Unele evacuări de localităţi şi scurtări de front făcute fac parte din tactica germană care urmăreşte economisirea forţelor în vederea viitoarelor bătălii hotărîtoare. Prin aceasta comandamentul rusesc e silit să suporte strategia germană.

In Cuban, unde au reînceput atacurile sovietice, trupele române au răspuns viguros, făcând să se prăbuşească toate încercările de înaintare ale inamicului.

OBŞTEA DELA SINGURENI

De faţă fiind d. secretar general al Ministerului Agriculturii, a avut loc în comuna Singureni-Vlaşca o solemnitate organizată de obştea ţărănească „Furnica“ din acea comună. S'au arătat roadele obţinute de către această obşte, ai cărei membri au ascultat îndemnurile Conducătorului Statului de a munci cu râvnă, unindu-şi puterile şi pământurile. Cu acest prilej, Ministerul Agriculturii a dăruit obştei 20 de prăşitoare spre a fi întrebuinţate de către sătenii obşteni.

33.400.000 TONE DE VASE SCUFUNDATE

După cum se comunică din Berlin, în cei 4 ani de război forţele navale şi aeriene ale Pactului Tripartit au scufundat nu mai puţin de 33.400.000 tone de vase inamice. Această cifră arată măsura grelelor pagube navale suferite în deosebi de englezi şi americani în cursul acestui războiu.

UN APEL AL PAPEI

Miercuri, 1 Septembrie, Sfântul Părinte, Papa Pius, a adresat prin radio un apel tuturor conducătorilor de popoare, cerându-le să grăbească înfăptuirea unei păci demne, care să nu ofenseze dreptul la viaţă şi sentimentul de onoare al nici unei naţiuni.

DEBARCAREA IN CALABRIA

In zorii zilei de 3 Septembrie, trupe britanice aparţinând armatei a 8-a au debarcat în partea de sud a Calabriei, în jurul strâmtoarei Messina. Forţele apărătoare deşi au opus o rezistenţă vie n'au putut împiedica formarea unui cap de pod. Astfel a început bătălia pe pământul însuşi al peninsulei italiene, bătălie care nu va fi deloc uşoară, după cum se afirmă chiar în tabăra aliaţilor.

O ŞEDINŢA A PARLAMENTULUI BULGAR

In ziua de 3 Septembrie, Sobrania (parlamentul) Bulgariei a ţinut o şedinţă extraordinară în care a fost proslăvită memoria Regelui Boris şi a fost anunţată suirea pe tron a fiului său, Simeon.

DECORAREA UNUI VITEAZ

Fuehrerul Germaniei a acordat Crucea de Cavaler al Crucii de fier, colonelului Corneliu Teodorini, comandantul unei divizii române de cavalerie, pentru vitejia dovedită în grelele lupte defensive dela capul de pod Cuban. D. colonel Teodorini mai este decorat şi cu ordinul Mihai Viteazul.

INMORMANTAREA REGELUI BORIS

Duminică 5 Septembrie, trupul neînsufleţit al Regelui Boris III al Bulgariei a fost aşezat în mormânt la mănăstirea Rila.

La această tristă solemnitate, a luat parte şi o misiune extraordinară română în frunte cu d. general Pantazi, ministrul apărării naţionale.

SPORIREA SALARIILOR

Respectându-şi cuvântul, guvernul Ţării a hotărît sporirea indemnizaţiei de scumpete şi a ajutoarelor funcţionarilor publici.

Slujbaşii statului şi comunelor vor primi un spor de 30 la sută cu începere dela 1 Septembrie.

D. profesor Mihai Antonescu, vice-preşedintele Consiliului de miniştri, a spus când s'a hotărît această sporire: „Este o datorie să dăm funcţionarilor Statului, dela Primul Preşedinte al Inaltei Curţi de Casaţie şi până la învăţătorul de sat, dovada recunoştinţei noastre, pentru că numai datorită trudei lor credincioase am putut străbate ceasurile aspre pe care le trăim.“.

FINLANDA CONTINUA LUPTA

Parlamentul Finlandei a ţinut şedinţă în ziua de 3 Septembrie. In urma acestei şedinţe, guvernul finlandez a căpătat încă odată convingerea că se poate rezema pe întregul popor în hotărîrile sale.

Societatea Naţională de Editură şi Arte Grafice „DACIA TRAIANA“, Bucureşti, str. Sărindar 5-7-9, Inmatr. sub Nr. 156/942 la Reg. Of. Comerţului Bucureşti.

Tipărită la 8.IX.1943